

6528 sayılı Kanun ile değişik hali

**ECNEBİ MEMLEKETLERE GÖNDERİLECEK
TALEBE HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 1416
Kabul Tarihi : 8/4/1929
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 16/4/1929 Sayı : 1169
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 10 Sayfa : 407

*

**

*Bu Kanun ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren
yönetmelik için, "Yönetmelikler Külliyyatı"nın kanunlara göre
düzenlenen nümerik fihristine bakınız.*

*

**

Madde 1 – Umumi ve mülhak bütçe ile idare olunan Devlet devairi ve inhisar idarelerinin, vilayetlerin, şehremanetleri ile belediyelerin, ticaret odalarının ve mukavelenameleri mucibince talebe göndermeğe mecbur olan şirketlerin tahsil için ecnebi memleketlere gönderecekleri talebe bu kanun ahkamına tabidir.

Madde 2 – Birinci maddede sayılan makamlar tarafından ecnebi memleketlere gönderilecek talebe Maarif Vekaletince yazılı ve sözlü sınav ile seçilir.⁽¹⁾

Bu makamlar göndermek istedikleri talebenin adedini, ihtisas zümresini ve bu talebede aradıkları evsafı ve okutmak istedikleri memleketleri ve takip etmesini arzu eyledikleri tahsil planının esaslı cihetlerini her sene Nisan nihayetine kadar Maarif Vekaletine bildirirler.

Maarif Vekaleti de o sene ecnebi memleketlere gönderilecek talebin evsafını, tahsil şartlarını alakadar tedris müesseselerine tebliğ ve gazetelerle ilan eder.

Madde 3 – (Değişik : 1/3/2014-6528/2 md.)

Bu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilecek öğrencilerin seçimi yazılı ve sözlü sınavla olur. Yazılı sınav Millî Eğitim Bakanlığınca veya düzenlenecek protokolle Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılır. Millî Eğitim Bakanlığınca, Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı yazılı sınav yerine kullanılabilir.

Öğrencilerin seçiminde yazılı sınav ve sözlü sınav ile mezuniyet not ortalaması Bakanlıkça belirlenecek ağırlıklarla dikkate alınır.

Sözlü sınava çağrılan adaylar;

- Genel alan bilgisi konularına ilişkin bilgi düzeyi,
- Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade kabiliyeti ve muhakeme gücü,
- İletişim becerileri, öz güveni ve ikna kabiliyeti,
- Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,
- Akademik çalışmalara yatkınlığı,

yönlerinden Bakanlıkça oluşturulacak komisyon tarafından değerlendirilir. Adaylar, komisyon tarafından (a) ila (d) bentlerinde belirtilen özelliklerin her biri için yirmişer puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında sözlü sınav ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz. Sözlü sınav soru ve cevaplarının önceden hazırlanması zorunlu değildir.

(1) 1/3/2014 tarihli ve 6528 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "müsabaka" ibaresi "yazılı ve sözlü sınav" şeklinde değiştirilmiştir.

Sözlü sınav komisyonu; Bakanlık personeli, öğretim elemanları ve Bakanlıkça uygun görülen ilgili kurum personeli arasından Bakanlıkça seçilen bir başkan ve iki asıl üyeden oluşur. Bakanlık, aynı usulle asıl üye sayısı kadar yedek üye belirler. Asıl üyelerin bulunmadığı durumlarda yedek üyeler komisyonda görev yapar. Bakanlık, gerekli durumlarda uygun görülen yerlerde birden fazla komisyon ve bütün komisyonlar için ortak yedek üye listesi oluşturabilir. Yurt dışına gönderilecek öğrencilerin seçimi, başvuru şartları ile sınavlara ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlık tarafından yönetmelikle düzenlenir.

Madde 4 – İmtihan merkezlerinde teşkil edilecek sıhiye heyetleri namzetlerin muayenelerini yaparak ecnebi memleketinde tahsillerine mani olacak arızalardan salim bulunup bulunmadıklarını tayin ederler. Namzetler bu heyetin vereceği sıhhat raporlarını almadan müsabaka imtihanına giremezler.

Madde 5 – İmtihan sualleri Maarif Vekaletince tayin edilecek mütehassıslardan mürekkep bir komisyon tarafından tertip olunur. Bu komisyon lüzum gördüğü takdirde sual tanzimini hariçteki mütehassıslara da havale edebilir. Ancak başka dairelerden gönderilecek mütehassıslar dahi aza sıfatıyla komisyona iştirak ederler.

Madde 6 – İmtihanların yapılacağı tarih, müessese ve merkez her sene Maarif Vekaleti tarafından tayin ve en az on beş gün evvel ilan olunur.

Madde 7 – İmtihanlar Maarif Vekaleti tarafından her merkezde teşkil edilecek heyetler huzurunda yapılır. Bu heyetlerin teşekkül ve çalışma usulleri bir talimatname ile tesbit olunur.

Madde 8 – İmtihan evrakı, sualleri tertip eden komisyon tarafından tetkik edilir. Her derse ait imtihan evrakı biri alakadar vekaletten memur edilmek üzere en az iki zat tarafından tetkik olunur. Ecnebi lisanı notu diğer derslerden musavi derecede not alanlar arasında tercih sebebi olarak nazarı itibara alınır. Sualleri tertip eden komisyon icabında ders zümrelerine emsal kabul edebilir.

Madde 9 – Elyevm tahsilde bulunan ve bundan böyle gönderilecek olan her talebeye Maarif Vekaletince tahsil şartlarını gösteren etraflı birer plan verilir. Lüzum ve zaruret takdirinde bu planlar (2) nci madde hükmü nazarı dikkate alınarak Maarif Vekaleti tarafından tadil edilebilir.

Madde 10 – Müsabakada kazanan ve gönderilmeleri kararlaştırılan talebeden bu kanun ile kendilerine tahmil olunan mecburiyetleri ifa edeceklerine dair Maarif Vekaletince birer taahhütname alınır ve bu taahhütnamelerin tasdikli birer sureti alakadar makamlara verilir.

Madde 11 – Bir talebenin tahsilini ikmal etmesi o talebenin tahsil planında gösterilen merhaleleri geçmesi demektir. Hastalık veya herhangi meşru ve fevkalade bir hal vakı olmadıkça talebenin tahsil planında gösterilen müddette tahsilini bitirmemesi o talebenin geriye çağırılmasını icap ettirir.

Madde 12 – Umumi ve mülhak bütçe ile idare olunan dairelerin tahsilde bulunan veya yeniden gönderecekleri talebe için her sene bütçeleriyle kabul olunacak tahsisat her daire namına ayrı ayrı maddeleri ihtiva etmek üzere Maarif Vekaleti bütçesinde açılacak bir fasılda cem olunur. Diğer makamlar kendi hesaplarına tahsilde bulunan ve yeniden gönderilecek olan talebenin Maarif Vekaletinden alacakları miktara göre senelik tahsisatının tediyasını her sene Nisan nihayetine kadar Maliye Vekaletine tahriren taahhüt ederler. Bu taahhütler yekünü bir taraftan varidat bütçesine ithal diğer taraftanda Maarif Vekaleti bütçesindeki talebe tahsisatı faslına bir madde olarak vazolunur.

Madde 13 – (Değişik : 4/7/1988 - KHK - 336/1 md.; Aynen kabul : 7/2/1990 - 3612/9 md.)

Öğrenci ödeneği, bütün öğrencileri kapsamak üzere her yıl Milli Eğitim Gençlik ve Spor ve Maliye ve Gümrük bakanlıklarınca tespit edilecek aylık miktar ile zaruri giderler toplamından teşekkül eder.

Madde 14 – Maarif Vekaleti ecnebi memleketlerde tahsilde bulunan talebenin daimi ve muntazam bir surette teftiş ve murakabesi vazifesi ile mükellef olmak üzere azami dört Maarif Müfettişinden ve Askeri Fabrikaları Umum Müdürlüğüne mensup bir müfettişten mürekkep bir teftiş heyeti bulundurur.

Her müfettişe müteferrik ve müstacel masraflar için icra Vekilleri kararıyla üç bin liraya kadar avans vermeğe Maarif Vekaleti selahiyettardır.

Madde 15 – Müfettişler mühim ve müstacel sebepler dolayısıyla bir talebenin bulunduğu şehir veya müesseseyi tebdil edebilirler. Askeri Fabrikalara mensup talebeler sınıfını muhafaza etmek suretiyle bu ahkama tabidir. Bu takdirde azami bir hafta zarfında Vekaleti keyfiyetten haberdar ederler.

Madde 16 – Müfettişler kendi hesaplarına tahsilde bulunan Türk talebenin vaziyetini ve çalışmalarını aileleri tarafından vukubulacak müracaat üzerine teftiş ederler ve neticeden kendilerine malumat verirler. Bu talebeden milli şeref ve haysiyeti kıracak surette hareket ettikleri müfettişler tarafından tesbit edilenler, velileriyle talebenin tahsilde bulunduğu memleket elçiliğine ve Maarif Vekaletine bildirilir.

Madde 17 – Maarif Vekaleti her talebenin tahsilini ikmal etmesinden altı ay evvel keyfiyeti ait olduğu makama bildirir.

Tahsilini ikmal ile avdet eden talebe üç ay zarfında taahhütname ile merbut olduğu makama müracaata mecburdur. Müracaatından itibaren mensup olduğu makamca bu talebe bir vazifeye tayin edilmedikçe üç ay müddetle ecnebi memleketlerde tahsilde bulunan talebe için itası mukarrer aşgari aylığının yarısı aylık tahsisat olarak verilir.

Madde 18 – Avdet ve müracaat etmiş olan bir talebe ihtisası dahilinde kendisine teklif olunacak hizmeti kabule mecburdur. Ancak bu mecburiyet müracaatından itibaren üç ay nihayetine kadar bir hizmete tayin edilmeyenler için sakıt olur.

Birinci maddede sayılı makamlardan belediyeler, ticaret odaları ve şirketler tarafından tahsile gönderilen talebe müstesna olmak şartıyla diğer makamlara ait talebe için 10 uncu maddeye tevfikan bu talebenin taahhütnameleri ahkâmının tatbiki ile vazifedar olanlar avdet edecek talebeyi açıkta bırakmamak üzere zamanında bütçeleri ile tahsisat teklif etmemek veya münhal bir vazifeyi hazır bulundurmamak gibi tedabiri evveliyeyi ittihazda ve intihap ve tayin ile mükellef olanlar tahsilden avdet ve müracaat eden talebeyi ihtisasları dahilinde münhal bir hizmete kanuni sebepler olmaksızın tayin için muktazi muameleleri ifade ihmal ve terahi gösterdikleri takdirde o talebenin ecnebi memleketlerde tahsili uğrunda ihtiyar edilmiş masrafı ödemeğe mecburdurlar.

Taahhütname ile merbut olduğu makam tarafından kendisine müracaatından itibaren iki ay zarfında iş gösterilmeyen talebeyi üçüncü ay hitamına kadar Devletin herhangi bir dairesi hizmete tayin edebilir ve bu takdirde talebenin taahhütnamesindeki mecburiyeti kendisini hizmete tayin eden daireye intikal eder.

Madde 19 – Geriye çağrılan talebe ile tahsillerini bitirerek üç ay zarfında avdet eylemeyen ve (17, 18) inci maddeler mucibince müracaat ve teklif olunan hizmetleri kabul etmeyen talebe ile bunlardan mecburi hizmet müddeti içinde istifa eden veyahut memuriyetten ihraç cezasına uğrayanlar Memurin Kanununun altmış dördüncü maddesine tevfikan tahsil masraflarını faizleriyle beraber ödemeğe mecburdurlar.

Madde 20 – Evvelce kendi hesaplarına tahsile gitmiş olan talebeden tahsillerine devam edemeyecek vaziyete düşmüş olanlar, buldukları resmi müesseselerde imtihan geçirmiş ve bu imtihanlarda muvaffakiyet temin etmiş buldukları takdirde müfettişliğin mütalaası alındıktan sonra zümresine ait tahsisat mevcut olmak ve dairesince muvafakat olunmak şartıyla bu kanun ahkâmına tabi talebe arasına alınabilirler. Ecnebi memleketlerde resmi hiç bir imtihan geçirmemiş olanların bu kanun ahkâmına tabi talebe meyanına alınabilmesi için Maarif Vekaletince açılacak müsabaka imtihanlarına iştirak etmeleri şarttır.

Madde 21 – (Değişik : 1/3/2014-6528/3 md.)

Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenler öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere, adlarına gönderildikleri kurumların ilgili kadrolarına atanır.

Millî Eğitim Bakanlığı adına bu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilenlerden gönderildikleri ülkede doktora öğrenimlerini tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere yurda dönenler Millî Eğitim Uzmanı kadrolarına atanır.

Bu kişilerin yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirdikleri sürelerin tamamı memuriyette geçmiş sayılarak, bu sürelerin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir ve 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (B) fıkrasında öngörülen çalışma sürelerinin hesabında da dikkate alınır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca staj amacıyla yabancı ülkelere gönderilecek memurlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 1 – (Ek: 29/6/2006-5535/1 md.)

Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, eğitimin herhangi bir aşamasında öğrencilikle ilişkileri kesilenler, öğrenim sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayanlar, görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlar ile göreve başladıktan sonra mecburi hizmetle yükümlü buldukları süre içerisinde kadrolarıyla ilişkisi kesilenlerden haklarında borç takibi işlemi devam edenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucunu doğurmaksızın, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplanacak tutarlarla yükümlü tutulurlar. Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanların döviz borçları, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankasınca tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bunlar adına Türk Lirası olarak yapılan harcama tutarına eklenir. Bu şekilde hesaplanacak borç, sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplanır. Bu şekilde hesaplanacak borç miktarından ilgilinin bu zamana kadar yaptığı tüm ödemeler mahsup edilir; fazla ödenen tutar var ise ilgililere geri ödeme zorunluluğu doğurmaz. Kalan borç var ise ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir.

Bunlardan borçlarını mecburi hizmet yaparak ödemek isteyenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Milli Eğitim Bakanlığına müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla, müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde atamaları yapılır ve atandıkları kurumlarında, yurt içinde veya yurt dışında görmüş oldukları öğrenim sürelerine ilişkin olarak genel hükümler çerçevesinde belirlenen mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirirler ve ilgililer adına öğrenimleri nedeniyle çıkarılmış olan her türlü borç tutarlarının takibinden vazgeçilerek tahsilat işlemine son verilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutarların bulunması halinde, bu meblağa isabet eden süreler faiz borcu dikkate alınmaksızın ilgililerin mecburi hizmet sürelerinden indirilir.

Bu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen öğrenciler, yurt dışında resmî öğrenci olarak geçirmiş oldukları öğrenim sürelerinin 18 yaşının tamamlanmasından sonraki döneme ait olan kısmını, halen tâbi oldukları sosyal güvenlik kurumuna bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat etmeleri ve müracaat tarihi itibarıyla buldukları görev ile derece ve kademe ya da basamak ya da prime esas kazanç tutarı üzerinden bu süreye ilişkin olarak hesaplanacak prim, kesenek, kurum karşılığı gibi toplam yükümlülük tutarını müracaatın kabul tarihinden itibaren oniki ayda eşit taksitler halinde ödemek suretiyle borçlanabilirler. Taksit ödeme dönemi sonunda borcunun tamamını ödemiş olduğu tespit olunanların borçlanmış oldukları bu süreler, emekliliğe tâbi toplam hizmet süresinin hesabında ve sigortalılık ya da iştirakçiliğin başlangıç tarihinin tespitinde dikkate alınır. Aylık taksitlerini zamanında ödemeyenlerin önceki aylara ilişkin olarak ödemiş oldukları tutarlar, süresi geçen son taksit tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgililere iade olunur. Başvuru tarihi itibarıyla herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olmayanlardan, daha önce herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi çalışması olanlar en son tâbi oldukları sosyal güvenlik kurumuna, daha önce herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi çalışması olmayanlar ise Sosyal Güvenlik Kurumuna (Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne) müracaatta bulunurlar ve bunların borçlanacakları süreye ilişkin olarak ödeyecekleri toplam tutar, 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen günlük tutar esas alınarak tespit olunur.

Geçici Madde 2- (Ek: 29/6/2006-5535/1 md.)

Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, borcunun tamamını ödemedi veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Buna bağlı olarak, borçlunun kendisi, mirasçıları ve kefilleri hakkındaki her türlü borç yükümlülükleri ortadan kaldırılır ve her türlü borç takibi işlemlerine son verilir.

Geçici Madde 3- (Ek: 1/3/2014-6528/4 md.)

21 inci madde hükümlerinden, yurt dışına eğitim amacıyla gönderilenlerden öğrenimlerini tamamlayıp mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmeye başlayanlar (bu yükümlülüklerini bitirenler dâhil) ile hâlen yurt dışında eğitimlerine devam edenler de yararlandırılır.

Bu Kanunla değiştirilen 3 üncü madde hükümleri, yurt dışına gönderilecek öğrencilerin seçimine yönelik olarak 2013 yılında gerçekleştirilen sınavlar hakkında da uygulanır.

Madde 22 – Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 23 – Bu Kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

1006-2

**1416 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL
EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1416 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/336	—	5/8/1988
3612	—	16/2/1990
5535	Geçici Madde 1, 2	8/7/2006
6528	2, 3, 21, Geçici Madde 3	14/3/2014